

EKOLOŠKE NAGRADE EU

Splošna predstavitev

Povečanje ekološke pridelave močno prispeva k zmanjšanju uporabe kemičnih gnojil in pesticidov ter protimikrobnih sredstev in ima pozitivne učinke na naše podnebje, okolje, biotsko raznovrstnost in dobrobit živali. Zato je bila vloga ekološke pridelave opredeljena kot ključna pri doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora, strategije „od vil do vilic“ in strategije za biotsko raznovrstnost. Na podlagi tega je Komisija opredelila cilj, da bo do leta 2030 ekološkemu kmetovanju namenjenih 25 % kmetijskih zemljišč v EU in da se bo znatno povečala ekološka akvakultura.

V podporo temu cilju je Komisija marca 2021 sprejela akcijski načrt za razvoj ekološke pridelave¹. Ta akcijski načrt temelji na pristopu, v skladu s katerim je treba za spodbujanje ekološke pridelave povečati povpraševanje potrošnikov po ekoloških proizvodih. Za to je med drugim potrebna večja ozaveščenost javnosti o značilnostih in koristih ekološke pridelave. V ta namen akcijski načrt vključuje uvedbo letnih nagrad, ki priznavajo odličnost v ekološki vrednostni verigi. Te nagrade bodo prvič podeljene leta 2022.

Predvidenih je sedem kategorij nagrad z osmimi posameznimi nagradami:

- kategorija 1: najboljša ekološka kmetovalka in najboljši ekološki kmetovalec
- kategorija 2: najboljša ekološka regija;
- kategorija 3: najboljše ekološko mesto;
- kategorija 4: najboljša ekoregija;
- kategorija 5: najboljše ekološko MSP;
- kategorija 6: najboljši trgovec na drobno z ekološko hrano;
- kategorija 7: najboljša ekološka restavracija²

Te nagrade so nefinančne in bodo podeljene 23. septembra, na ekološki dan EU.

Predstavitev natečaja

- **Kategorija 1:** cilj nagrade za „**najboljšo ekološko kmetovalko in najboljšega ekološkega kmetovalca**“ je nagraditi kmetovalca in kmetovalko, ki razvije odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.
- **Kategorija 2:** cilj nagrade za „**najboljšo ekološko regijo**“ je nagraditi regijo, ki je razvila odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.

¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o akcijskem načrtu za razvoj ekološke pridelave:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX:52021DC0141>.

² Samostojna restavracija ali obrat v sklopu hotela ali ponudnika gostinskih storitev

- **Kategorija 3:** cilj nagrade za „**najboljše ekološko mesto**“ je nagraditi mesto, ki je razvilo odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.
- **Kategorija 4:** cilj nagrade za „**najboljšo ekoregijo**“ je nagraditi „ekoregijo“, ki je razvila odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.
- **Kategorija 5:** cilj nagrade za „**najboljše ekološko MSP**“ je nagraditi malo ali srednje podjetje (MSP), ki predeluje ekološke proizvode in je razvilo odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.
- **Kategorija 6:** cilj nagrade za „**najboljšega trgovca z ekološko hrano na drobno**“ je nagraditi trgovca s hrano na drobno, ki prodaja ekološke proizvode in je razvil odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.
- **Kategorija 7:** cilj nagrade za „**najboljšo ekološko restavracijo**“ je nagraditi samostojno restavracijo ali obrat v sklopu hotela ali ponudnika gostinskih storitev, ki na meniju ponuja certificirane ekološke proizvode in razvija odličen, inovativen, trajnosten in navdihujoč projekt, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo in porabo.

Merila za upravičenost in podelitev nagrade

1. Prijave za ekološke nagrade EU morajo izpolnjevati spodaj navedena merila za upravičenost.

a) Izhodišče za prijavo za eno od nagrad bo naslednje spletno mesto:

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en.

Na tem spletnem mestu boste našli povezave do spletnih prijavnih obrazcev za vsako nagrado. Prijave je treba predložiti najpozneje do 8. junija 2022 do 23:59:59 (CEST - Central European Summer Time).

b) Prijave morajo biti v enem od uradnih jezikov EU.

c) Prijavitelji morajo biti pravne ali fizične osebe s sedežem ali prebivališčem v eni od 27 držav članic EU.

d) Prijavljeni projekt mora potekati v EU in se jasno nanašati na eno od sedmih kategorij/osmih nagrad za leto 2022. Istega projekta ni mogoče prijaviti za več kategorij/nagrad. Posamezni prijavitelj se lahko prijavi samo za eno nagrado. Za posamezno nagrado je mogoče oddati največ eno prijavo.

e) Projekt mora biti že v celoti izveden ali biti v dovolj zreli fazi, da ga lahko žirija oceni (tj. dejanska izvedba mora biti dovolj daleč, da je mogoče dokazati doseganje ciljev).

f) Posebna merila za upravičenost za posamezno kategorijo nagrade:

- **najboljša ekološka kmetovalka in najboljši ekološki kmetovalec:** certifikat v skladu z Uredbo (EU) 2018/848³;
- **najboljša ekološka regija:** brez posebnih meril za upravičenost;
- **najboljše ekološko mesto:** brez posebnih meril za upravičenost;
- **najboljša „ekoregija“:** „ekoregija“ je opredeljena kot geografsko območje, na katerem kmetovalci, javnost, organizatorji potovanja, združenja in javni organi sklenejo sporazum o trajnostnem upravljanju lokalnih virov, ki temelji na ekoloških načelih in praksah;
- **najboljše ekološko MSP:** podjetje, certificirano v skladu z Uredbo (EU) 2018/848, ki ustreza opredelitvi MSP⁴ (podjetje, ki zaposluje manj kot 250 oseb in ima letni promet, ki ne presega 50 milijonov evrov, in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov evrov) in ima 100-odstotno ekološko pridelavo⁵;
- **najboljši trgovec z ekološko hrano na drobno:** podjetje, certificirano v skladu z Uredbo (EU) 2018/848, ki ima v prodaji certificirane 100-odstotno ekološke proizvode⁶ (razen neživilskih proizvodov ali živilskih proizvodov, ki niso na voljo kot ekološki);
- **najboljša ekološka restavracija:** na meniju ponuja certificirane 100-odstotno ekološke⁷ proizvode, kadar je to mogoče⁸.

2. Žirija za ekološke nagrade EU bo vse upravičene prijave ocenila na podlagi naslednjih horizontalnih meril za podelitev nagrade:

- **odličnost:** nagrajenec je moral razviti odlično pobudo, ki prinaša resnično dodano vrednost za ekološko pridelavo. To pomeni dobre rezultate in učinek projekta glede na njegove prvotne cilje. Za projekte je treba dokazati učinek na zadevnem področju in ozemlju, poleg tega pa morajo biti razvidni rezultati projektov glede na prvotno zastavljene cilje;
- **inovativni značaj projekta v izbrani kategoriji nagrad:** projekti ne smejo biti „običajni“, temveč je zanje treba dokazati, da se uporabljajo novi pristopi in nove organizacijske metode ali da se za ekološke proizvode dosegajo novi (ali znatno) izboljšani rezultati. Merila za merjenje inovativnosti za vsako kategorijo so podrobneje opisana v posebnem oddelku posamezne kategorije;
- **stebri (okoljske, socialne in gospodarske) trajnostnosti projekta:** projekti morajo izkazovati trajnostnost in to, da v prihodnosti lahko delujejo kot samostojna pobuda ali projekt;
- **prenosljivost in možnost ponovitve projekta drugje v EU:** za projekt je treba dokazati, da pomeni dobro prakso v širšem kontekstu (na ravni EU) in da je ali bi lahko bil zgled tudi v drugih krajih. Projekt bi moral biti tudi zgled učinkovitih načinov obveščanja o ciljih in rezultatih.

³ Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32018R0848>).

⁴ Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>).

⁵ Pomeni ekološke proizvode ali proizvode iz preusmeritve.

⁶ Pomeni ekološke proizvode ali proizvode iz preusmeritve.

⁷ Pomeni ekološke proizvode ali proizvode iz preusmeritve.

⁸ V skladu z Uredbo (EU) 2018/848.

Prijaviteljem bomo zastavili zaprta usmerjevalna vprašanja, med katerimi se jih nekaj navezuje na štiri načela ekološke pridelave in stebre trajnosti. Na podlagi teh vprašanj bodo prijavitelji lahko bolje strukturirali svoje odgovore, žirija pa bo na ta način pridobila več podatkov o prijaviteljih.